

DOMOLJUB

Ishaja vsak četrtek. Cena ravn je 5 K na leto. (Za Nemčijo 6 K, za Ameriko in druge tuje države 7 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništva „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Narodna reklamacije in inserati pa: Upravništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 5.

V Ljubljani, dne 31. januarja 1918.

Leto XXXI.

Papež in mir.

Ne bi verjeli, a vendar je res, da se že zmerom najdejo zlobni ljudje — drugače jim ne moremo reči — ki trdijo, da je papež proti miru. Da pa vendar ne bodo taki ljudje, ki nimajo nobenega čuta odgovornosti, tako lahko begali nepoučenih ljudi, je prav, da še enkrat pojasnimo, koliko se je trudil naš papež Benedikt XV. za dosego miru. Ko bi se druge visoke glave vsaj četrtino toliko trudile, bi že mir davno imeli. Prvič hočemo v kratkih potezah načrtati, kaj je papež že storil za dosega miru; drugič, kako se je prizadeval, da bi vojno bedo in gorje olajšal in zmanjšal.

I.

Odkar je sedanji sv. oče zasedel papeški prestol, vse njegovo delo ni nič drugega kot velikansko borenje, naporna vojska za mir. Iz vseh njegovih nagovorov in govorov, pisem in okrožnic, pozdravov in opominov zveni ena misel, ki se vedno in vedno ponavlja: mir med narodi na podlagi pravičnosti in ljubezni!

1. V svoji prvi veliki okrožnici na vse škofe 1. nov. 1914 pravi sv. oče: »Vspricho strašne groze sedanjega časa nam veleva dolžnost, začeti svojo vladno s tem, da rotimo vse one, ki vodijo ljudstva, naj se ozrejo na reke solza in krvi, ki se je že prelila, in naj vrnejo svojim narodom blagoslov miru... Saj poznamo še druga sredstva in pota, da se storjene krivice popravijo.«

2. 28. julija 1915, ob prvi obletnici svetovne vojske, pa se je obrnil papež z lepim pismom na vse vojskujoče se narode in na njihove vladarje: »V globokem sočutju z neizrekljivo stisko neštevilnih družin smo obljubili nebeškemu Izveličarju vse svoje moči in vse svoje delo zastaviti v to, da se med razprte narode zopet vrne mir...

V imenu božjem pri dragoceni krvi Izveličarjevi rotimo vas, ki vas je božja previdnost postavila na čelo vojskujočih se narodov, nehajte z grozno morijo, ki že eno leto oskrunja Evropo... Vi nosite pred Bogom in ljudmi strašno odgovornost za mir in vojsko... Res da vam prebogati, od Stvarnika podeljeni zakladi vaših dežela omogočujejo, da morete vojsko nadaljevati, toda kaj imate od tega? Na to naj odgovorijo tisoči mladih življenj, ki dan za dnevom ugašajo na bojnih poljanah; naj vam odgovarjajo razvaline tolikih mest in vasi... In one bridke solze, ki teko v tihih domovih neštevilnih družin in ob častiljivih oltarjih, tudi te ponavljajo, kako velika, prevelika je škoda brezkončnega vojskovanja... Blagoslovljen bodi, kdor prvi ponudi oljkino vejico miru... Vabimo vse prijatelje miru po celem svetu, naj se nam pridružijo, da se čimpreje konča vojska, ki je tekom leta celo Evropo v bojišče izpremenila.

3. V nagovoru na kardinale dne 6. decembra 1915 omenja sv. oče, da je vse poskusil, da bi zblizal vojskujoče se države. In potem predlaga, naj obe stranki na kak način stopita v medsebojni dogovor, predložita svoje zahteve, in z obojestransko dobro voljo in s primernimi žrtvami se bo dalo marsikaj doseči.

4. V svojem prvem opominu na vernike celega sveta toži papež: »V neskončnost raste število vdov in sirot, zavoljo zapore miruje trgovina, počiva poljedelstvo in obrt. Celo bogatini se morajo omejevati, revni trpijo pomanjkanje, vse žaluje.«

5. Krono svojemu delu za mir pa si je postavil sv. oče z mirovno noto, ki jo je začel četrttega vojnege leta poslati vladarjem vojskujočih se držav. »Ali naj postane ves omikani svet le še mrtvaško polje?« kliče sv. oče poln globoke žalosti. In zopet se obrača poglavar sv. katoliške Cerkve do vladarjev ter jim predlaga natančnejše in določne pogoje, ki naj služijo

za podlago mirovnih pogajanj. In da bi bila tudi za prihodnje čase vsaka vojska vsaj za dolgo časa, če ne za zmeraj onemogočena, zato predlaga papež, naj se armade v vseh državah odpravijo, število vojakov naj bo samo toliko, kolikor je za notranjo varnost potrebno, razni spori med državami pa naj se ne rešujejo več z orožjem, temveč ustanovi naj se mednarod. sodnija, ki naj vedno razsodi o medsebojnih sporih. Za tisto državo pa, ki se ne bi hotela podvreči mednarodnemu sodišču in njegovi razsodbi, naj se določijo posebne kazni.

To so torej glavne poteze papeževega prizadevanja za mir. Koliko pa je sv. oče storil dejanskih korakov pri raznih vladah in njihovih zastopnikih, to nam bo odkrila šele zgodovina. Kajti v svoji mirovni noti sam pravi, da »ni vse v javnosti in vse znano, kar smo storili v dosego tega plemenitega cilja.« Zato ni čuda, da sedaj cel svet, katoliški in nekatoliški obrača svoje poglede na Rim in se s spoštovanjem in zaupanjem ozira na namestnika Onega, ki je knez miru. Zato se ne smemo čuditi, da se sedaj celo one države, ki že dolgo vrsto let in desetletij niso imele nobene zveze z Rimom, skušajo priti s papežem v dotiko. V nemškem državnem zboru in švicarskem narodnem svetu so ravno nekatoličani najbolj slavili papeževo delo. List »Plutus«, glasilo visoke nemške finance, torej gotovo ne katoliški časopis, piše: »In ta duhovnik je v malo mesecih svojega delovanja zavzel tako odlično politično mesto kakor že več stoletij nobeden njegovih prednikov. Češar niso premgli državniki, to je dosegla beseda ljubezni polnega moza.« Da, celo socialdemokratski list »Rheinische Zeitung« je pisala 1. 1915 v št. 278: »Da nismo papeževi, nam ni treba povdarjati. Pa to nas ne ovira, da ne bi pripoznali mednarodnega pomena katoliške Cerkve; ravnotako nas to ne zadržuje, da ne bi želeli, pa-

pežu uspeha pri njegovem mirovnem prizadevanju. Vojska je nekaj tako groznega, in mir nekaj tako dragocenega, da ga z veseljem sprejmemo tudi iz papeževih rok. Tako ugledni socialno-demokratski list. Kdor je ves ta članek pazno prečital in potem po pameti presojal, bo tudi z veliko lahkoto lahko naredil sodbo o znanju in resnosti onih ljudi, ki skušajo hujskati proti Cerкви.

Jugoslavija.

Velikost jugoslovanske države bi znašala trinajst Kranjskih in bi štela sedem milijonov prebivalcev: Slovencev, Hrvatov in Srbov.

Gospodarska moč. Le tista država more sama zase obstajati in živeti, ki je dovolj gospodarsko močna, ki more sama sebe preživeti in za vse stroške dobiti sama v sebi in v svojem izvozu dovolj dohodkov. Ali bi mogli to trditi o Jugoslaviji? S polno pravico. Vzemi-mo žito. Na slovenskem Štajerskem je 20 odstotkov njiv, to se pravi od 100 delov južnoštajerske zemlje je 20 delov njiv, na Koroškem 14 delov, na Kranjskem 15, na Hrvaškem nad 30 delov (to je pa toliko kot cela Kranjska in še polovico), v Bosni nad 25 delov (torej zopet več kot cela Kranjska). Ker je podnebje tako raznoliko, je tudi žito v s a - k o v r s t n o. Na severu drugačno kakor na jugu, in to je najugodnejša okolnost v gospodarstvu. Na Koroškem in Štajerskem je na prvem mestu rž, potem oves, pšenica, krompir, ječmen, na Kranjskem je prva pšenica, potem krompir, koruza, rž, oves, ječmen, na Primorskem koruza, pšenica, v Dalmaciji ravnokot, v Bosni pšenica, ječmen, oves, na Hrvaškem koruza, pšenica. Samo na Hrvaškem je nad polovico njiv posejanih s koruso in pšenico, to je domalega cela Kranjska. Imamo pa še druge vrste. Izvrstno uspeva lan in ta ima veliko prihodnost, ker nimamo bombaža. Iz tega je razvidno, da jugoslovanska zemlja ne pridelala le zase dovolj žita, temveč ga bo mogla celo izvažati. — Kaj pa z živino, ali je bo dovolj? Tudi tu nobene bojazni! Travniki, pašniki in planinski pašniki pokrivajo na Štajerskem četrtino tal, na Koroškem dobro četrtino, na Kranjskem tretjino, v Dalmaciji polovico (seveda so tu slabše vrste), v Bosni četrtino (več kot meri vsa Kranjska), na Hrvaškem četrtino. Goved so našli l. 1910. samo v Bosni skoro poldrugi milijon, na Hrvaškem veliko nad milijon in milijon prešičev in skoro toliko ovac. V Bosni pa ovac dva milijona in pol, v Dalmaciji nad poldrugi milijon. Na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem se goved tudi redi v najvišjem številu, le število ovac je zelo nizko. — Ribiš-tvo se lahko ob dalmatinski obali najbujneje razvije, čebelarstvo je pa že sedaj prvovrstno. — Največ pa bi mogla jugoslovanska država izvažati

lesa. Dve petini Štajerske, Koroške in Kranjske sta pokriti z gozdom, tretjina Hrvaške in polovica Bosne. Polovica Bosne sta pa dve Kranjski in pol. — A ne samo zunanja odeja, tudi osrčje Jugoslavije hrani velike zaklade. Štiri reči pridejo v gospodarstvu v poštev: železo, premog, sol in petrolej. Železa imamo dosti, zlasti v Bosni, premoga v vseh deželah, soli morske in kamenene dovolj, samo petroleja ni. Zato pa ima velikanske vodne moči, ki bi nam dajale dovolj elektrike. Imamo pa tudi posebne kovine: živo srebro, cinober, svinec, žveplo, baker (v Bosni). — Tudi trgovina bo lahko cvetela. Železnice bi morali še izpopolniti, pristanišč imamo nad 200, zlasti pa Trst, Reka, Split. — Iz vsega tega vidimo, s kakim naravnim in še neizrabljenim bogastvom je obdarovana jugoslovanska zemlja. Zato se Nemci in Mažari upirajo z vso silo, da bi postala samostojna. Kajti nemške in mažarski kapital imata že davno narejene in deloma izpeljane načrte, kako izrabiti naše zaklade v svojo korist, tisti, ki naj koplje te zaklade, pa naj bo uboga jugoslovanska para. Tako je n. pr. ogrski grof, zloznani bivši hrvaški ban Khuen Hedervari izjavil, da bi bilo najboljšje, ko bi Bosno pridružili kar — Ogrski.

Bobneč ogorj so otvorili nemški Hsti vseh kalibrov na našo majniško deklaracijo. Zmerjajo nas ententarje, veleizdajalce, in pravijo, da delavsko in kmetijsko ljudstvo čisto drugače misli kot poslanci. Nemški občinski sveti spodnještajerskih mest se v bobnečih besedah izjavljajo proti našim zahtevam, v Mariboru so policaji vzeli slovenskemu dekletu nabiralno polo za podpise, kranjski poslanec grof Barbo dela na Dunaju s polno paro proti nam, in naši vladi, ki Nemce vedno pestuje, medtem ko morajo drugi avstrijski narodi kot berači ponižno stati pred vrati, se vse to dobro zdi. Slovenske žene in dekleta, na plan, naberite podpisov, naj vlada ve, da ne zahtevajo jugoslovanske samostojnosti samo slovenski poslanci, temveč soglasno ves narod!

Pametni Nemci skoz bolj uvidevajo, da bo vendarle treba na kak način ugoditi jugoslovanskim zahtevam. Naj bi to prepričanje kmalu našlo pot tudi do naših ministrov.

Ali mi učimo sovraštvo do Nemcev? — Nikakor ne! — Ampak ravno zato, da bo izginilo vsako sovraštvo med avstrijskimi narodi, zahtevamo zase pravico in svobodo. Mi hočemo močne Avstrije, močna pa more le biti, če bo edina in složna. Nikdar pa ne bo edina in složna, ako ne pridejo vsi narodi do enakih pravic. Tisti, ki danes Avstrijo slabi in njene temelje ruši, to so pretirane nemške zahteve, po katerih naj vlada v Avstriji samo en narod, drugi pa naj mu služijo. In ako je danes kaj sovraštva v našem srcu, velja to sovraštvo samo krivici, katero nam delajo Nemci.

Grof Černin, naš zunanji minister, je pri mirovnih pogajanjih silno

navdušen za samoodločbo ruskih narodov. Čuden očka to: do tujih otrok je poln dobrot, domačim pa niti skorjice ne privošči. Poslanec dr. Korošec je imel zelo prav, da je gospoda zunanje ga ministra, ki tako čudno reže kruh pravice, v državnem zboru ostro prijemal.

Čez 70.000 podpisov so zbrale dosedaj slovenske žene in dekleta. Le še vrlo naprej!

Sestanek kmetijskih poslancev v državnem zboru.

Ob zadnjem velikem delavskem štrajku je vlada pomirila delavce tudi s tem, da je obljubila ustreči njihovi stari zahtevi, da se naj kmetom ne pusti uživati več kruha kakor mestnim prebivalcem in da se naj zapro domači in mali mlini sploh. S tem bi se kmetom zgodila velika krivica, ker kmetje uživajo veliko manj mesa kakor meščani in morajo bolj trdo delati kakor vsak drug stan. Če se pa mlini zapró, bo pa kmet sploh brez kruha. Ali naj mu vlada deli moko na karte, kakor je zahteval socialni demokrat Renner, žito pa pobere, da se skvari, kakor se kvarijo drugi pridelki?

Ko se je zvedel vladin načrt, je sklical naš poslanec Jarc, ki je načelnik agrarne delovnega odbora, velik sestanek kmečkih poslancev vseh strank in narodnosti. Zbralo se je okrog 150 poslancev iz vseh nemško-narodne agrarce, ki so pa na shodu izjavili, da se s stvarjo strinjajo, da pa grede iz političnih razlogov svojo pot. Navzoč je bil ministrski predsednik in kmetijski minister, zastopan pa minister za prehrano. Poslanec Jarc je otvoril shod in izjavil, da je kmečko ljudstvo silno razburjeno, ker je vlada ustregla socialistom in s tem takorekoč potrdila njihovo očitje, da se kmetu predobro godi in da je on kriv pomanjkanja. Če bo kmet tej svoji nevolji dal izraza na odločen način, poslanci ne prevzamejo nikake odgovornosti, ker so vlado dostikrat svarili — a zastonj. Vlada se naj zaveda, da je nevarnost velikanška. Krščansko-socialni poslanec Stöckler je navajal razne pritožbe kmečkega stanu. Čeh Chalupka je zahteval pravično preskrbo z mesom, zlasti še, da se konča zapravljanje mesa po mestih, kršč. soc. poslanec List je zahteval, da kmeta preskrbe s potrebnim, tako s petrolejem, sladkorjem, čevlji in obleko ter da se dovoli kože od domačega zakola dati v stroj. Posl. Bradac je izražal želje gledč. vojaških oprostitev. Ministrski predsednik je izjavil, da se hoče zavzeti za predložene zahteve in izrazil željo, naj se sestavi poseben odbor, ki bo v tesni zvezi z vlado, da se vse stvari hitro izvedejo. Isto je obljubil kmetijski minister. Zastopnik ministra za prehrano je moral poslušati krepke ugovore, ko je branil svoje stališče. Sprejete so bile sledeče resolucije:

1. Zbrani kmečki poslanci obžalujejo, da se zadnje odredbe niso prej predložile odseku za prehrano.

2. Protestiramo odločno proti nadaljnjim rekvizicijam in zahtevamo, da se pušče vsi mlini prosti.

3. Pri razdelitvi umetnih gnojil naj se ne daje prednost veleposestnikom, ampak se naj razdeljuje vsem enako.

5. Ugovarjamo proti temu, da se zahtevajo od kmetov kmetijski pridelki, ako hočejo dobiti cukar in petrolej. Kmeta naj preskrbe z obleko in čevlji. Kože iz domačega zakola naj se dovoli dati v stroj.

6. Če se izvede nameravani vpoklic 18—24letnih, bo pomladansko delo nemogoče. Edini moški, ki vodi gospodarstvo, mora biti brezpogojno oproščen.

Shod, ki je bil mestoma jako buren, je zaključil posl. Jarc z željo, naj bi bili v take važnih vprašanih kmečki poslanci edini in odločni, potem uspeh ne izostane.

Opozarjamo na važno izjavo vladnih zastopnikov na tem shodu, da se opuste nove rekvizicije in preiskave in da se bo določilo po občinah, koliko žita še morajo oddati. To je važno, ker posamezna oblastva delajo na svojo roko. Kjer bi se zgodila krivica, se naj pošlje takoj podrobna pritožba (ime posestnika itd.) na naslov: »Jugoslovanski klub, Dunaj, Parlament.

Pregled po svetu.

Državni zbor. Dne 22. januarja so naši državni poslanci zopet začeli zborovati. Vse se je sukalo okrog govora ministrskega predsednika Seidlerja, ki je izjavil, da so češke zahteve po lastni državi, kakršne so sklenili vsi češki poslanci 6. januarja t. l. v Prazi, veleizdajalske, ker se zanašajo na entento in ker nočejo miru brez samoodločbe. Zato bo avstrijska vlada te zahteve pobijala. Seveda so postali Nemci radi te izjave zopet vsi navdušeni za Seidlerja, kateremu so se že hoteli izneveriti, češ da ni dovolj odločen proti Slovanom. Ali slovanski poslanci se niso dali oplašiti. Češki poslanci so odločno ugovarjali proti taki razlagi njihovih zahtev in izjavljali, da edini s češkim narodom vztrajajo slejkoprej pri svojih zahtevah. Tudi Jugoslovanski klub ni molčal. Dr. Korošec je odgovarjal dr. Seidlerju: »Jugoslovani izjavljamo, da vztrajamo pri zahtevi po ustanovitvi samostojne jugoslovanske države in da bomo vse storili, da se izvede demokratsko načelo v vsem javnem življenju. Zato zahtevamo, naj se odpravijo deželno-zbornske kurije in gosposka zbornica.« Dr. Rybač je v svojem govoru dokazal, kako smešen in prazen je vladin očitke, da smo veleizdajalci avstrijske države, in pribil, da so bili Slovenci vedno zvesti habsburški dinastiji; njihova stremjenja po samostojnosti so naperjena samo proti nemški in mažarski nadvladi, zato jih očitki veleizdajstva nič ne vznemirjajo. Poslanec Jarc pa se je potegnil za našega kmeta, ki mu očitajo, da med vojsko dobro živi, zlasti je nastopil proti temu, da bi mu skrčili moko, ki jo sme porabiti na dan in da bi mu zaprli male mlino. Ne bo nas rešilo lakote stiskanje kmeta, temveč — skorajšen mir! Poleg tega so jugoslovanski poslanci vložili več interpelacij glede mirov-

nih pogajanj v Brestu Litovskem, posplošene občinske pravice, deželnih zborov in zlasti glede tega, naj bi vlada zagotovila dobro urejeno aprovizacijo v jugoslovanskih deželah, kjer že vlada lakota. Vložili so interpelacijo radi rekvizicije sena za graščino Vagenšperk. Interpelirali so tudi radi dolenske železnice, naj bi se tam vpeljala dnevno po dva vlaka, ali če to ni mogoče, naj bi vsaj vlak vozil zjutraj v Ljubljano, zvečer pa iz Ljubljane. (Kakor poročajo časopisi, se je že zgodilo tako!)

V proračunskem odseku, kjer pripravljajo proračun za prihodnje mesece, je poslanec Benkovič grajal čudno delovanje štajerskih političnih oblasti napram Slovincem, katere povsod zapostavljajo Nemcem v prid. V odgovor je notranji minister grof Toggenburg potrdil, da so preiskave na Spodnjem Štajerskem dognale, da se je početkom vojne nešteti osebami storila težka krivica. Pa nam hočejo Nemci še natveziti, da se nam pri njih dobro godi.

Češki Nemci imajo tudi svojo deklaracijo, s katero zahtevajo lastno nemško-češko deželo z vsemi pravicami in lastnostmi samostojne kronovine v okviru avstrijskega cesarstva. Biti mora popolnoma neodvisna od Čehov, ima naj svoj deželni zbor, ki bo voljen po splošni, enaki in direktni volilni pravici. Pač čudno mero imajo Nemci za pravico: Na Češkem se hočejo odtrgati od češke dežele, jugoslovanska deklaracija jim je pa veleizdajstvo zato, ker nasprotuje »pravici nemškega naroda do neoviranega izkoriščenja Adrije in Donave«, kakor so se izjavili v državnem zboru.

Demokratiziranje občine nam obljublja vlada vsled zadnjih stavk. Ker so namreč ob času vojne vsi stanovi in tudi ženske mnogo storili za državo, zato naj potom splošne in enake volilne pravice dobe tudi vsi sloji več vpliva na občinsko upravo. Vlada namerava predložiti tozadevne načrte deželnim zborom, da odpravijo sedanje občinske volilne razrede in vpeljejo splošno volilno pravico s proporcem. Tudi ženske bodo smele voliti. Razume se, da bi taka splošna občinska volilna pravica v marsikaki štajerski in koroški občini pometla z nemško »večino« in nadvlado. Zato je ministrski predsednik k tej obljubi skrbno pristavil, da se bo demokratizacija občin tako izvedla, da se narodno posestno stanje ne bo izpremenilo, zakaj »naravnost neznošna bi bila misel, da bi se morebiti nemškemu narodu s kakršnokoli preosnovo le v najmanjši meri škodovalo.« Ni čuda potem, da naši poslanci dvomijo o odkritosrčnosti te vladine obljube, a ne bodo odnehali.

Nemški državni poslanci so se zopet združili v Zvezi nemško-narodnih strank.

Štajerski in koroški Nemci so vsi iz sebe, namreč radi deklaracije. Zato kličejo na boj proti njej. Začeli so najprej, kakor piše »Jugoslovane«, koroški Vsenemci, katerim se je pridružila celovška trgovska zbornica in vse nemške stranke. Na Štajerskem je pa začel ptujski Ornič z izsiljenimi izjavami, oglasila so se nemška gnezda Maribor, Celje, Brežice, oglasila se je mariborska policija, (ki je zaplenila neko

polo s podpisi za jugoslovansko deklaracijo), oglasila mariborska fakinaža, ki pobija v Mariboru Slovincem okna, dr. Korošcu v pismih grozi s smrtjo; zdaj pa pritiskajo na vlado, naj razpusti slovenske občinske odbore, da se ne bodo mogli izjavljati za deklaracijo, ali pa naj razpiše nove občinske volitve, da bodo Nemci v občinah prišli na površje, ker so zavedni Slovinci odšli na vojsko. Mi se ne čudimo njihovega brezupnemu boju, ker 2000 mariborskih podpisov za deklaracijo jasno priča, da so obmejni Slovenci za Nemce izgubljeni.

Delegacije. V odseku za zunanje stvari avstrijske delegacije je govoril zunanji minister Černin o poteku mirovnih pogajanj z Rusijo in o Wilsonovih mirovnih pogojih. Glavna točka, v kateri si nasprotujeta Černin in Wilson, je načelo samoodločbe, ki je Černin ne prizna za avstrijske narode, rekoč: »Nasvete, kako naj pri nas v notranjosti vladamo, vljudno pa odločno odklanjamo.« Černin je nazadnje zahteval zaupnico. Jugoslovanski klub in Čehi so mu je odrekli, ker vedo, da brez načela samoodločbe ni mogoč trajen mir ne v Avstriji in ne med državami.

Ogri so zmagali pri cesarju in dobe po vojski samostojno lastno armado. Menda sedaj ne bodo nasprotovali predlogu poslanca Lovra Pogačnika, ki je v proračunskem odseku naglašal, naj po zgledu Ogrov dobe tudi Jugoslovani in drugi narodi lastne armade v svojih narodnih državah.

V Nemčiji je govoril o miru kancler Hertling. Lojdu Žoržu in Wilsonu odgovarja, da sta se sicer nekoliko približala Nemčiji, a vendar smatrata Nemčijo kot tisto, ki je kriva svetovne vojske. Zato Wilsonovi mirovni predlogi še niso godni za pogajanja. Belgije in zasedenih francoskih ozemelj si nočejo priklopiti, a tudi Alzacije ne odstopijo pod nobenim pogojem. Turčija naj ostane v Evropi.

Bolgarija je menda že sklenila mir z Rusijo tako, da ostane med Bolgarijo in Rusijo vse po starem, kot je bilo pred vojsko. Avstrija je menda s tem zadovoljna, a tega še ni razglasila.

Italija molči. Izjava Wilsona, naj dobi Italija samo one kraje, kjer bivajo izključno le Italijani, je Italijane zelo pobarila.

Angleška je pripravljena sklepiti o miru z zastopniki, ki jih je postavil nemški narod, ki ne bodo stremili za odkritimi ali zakritimi aneksijami. Drugače o miru ne more biti govora.

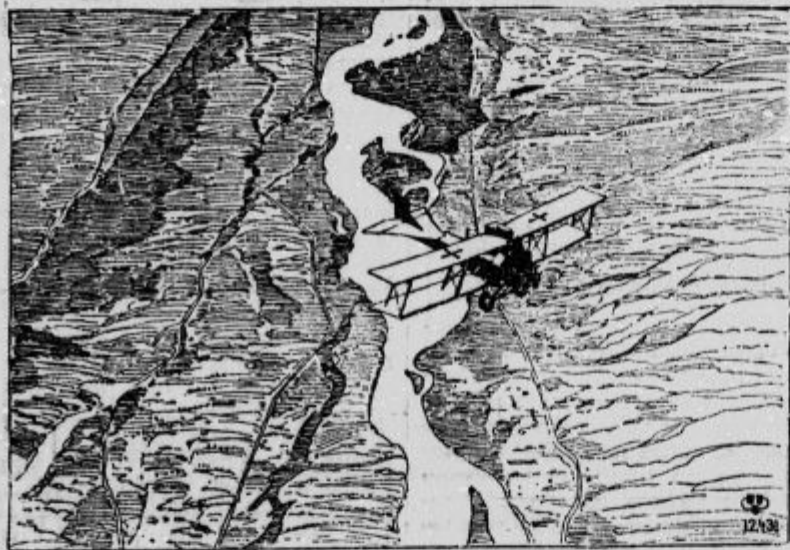
Rusija je pozorišče novih zmed in bojev. Narodna skupščina, ki naj bi izdelala novo ustavo, se je sešla 18. januarja. Pokazalo se je, da so v skupščini boljševiki, ki imajo sedaj vlado v rokah, v manjšini. Zato so skupščino razpustili. Večina skupščine pa je sklenila, da ne prizna razpusta in da znova skliče zborovanje. Sedaj nameravajo boljševiki ustanoviti novo zbornico, imenovano narodni konvent, v katero ne bo poslalo zastopnikov prebivalstvo naravnost, temveč posredno po delavskih in vojaških svetih.

Poljsko vprašanje je zopet v ospredju. Ententa zahteva, naj se v poljski državi združi ves poljski narod, tudi oni del, ki biva v Prusiji in Avstriji in naj si uredi državo popolnoma po svoje brez vsakega zunanje vpliva. Černin ne na-

sprotuje tej misli in je izjavil, da bi se o tej točki z Wilsonom najbrž kmalu razumeli. Drugačen glas prihaja iz Nemčije. Pruski notranji minister je v pruskem deželnem zboru naglašal, da mu o kaki samoupravi, še manj pa o kakem odstopu poljskega dela Prusije niti na misel ne pride. Ponemčevanje bo vlada tam podpirala še naprej. Hertling je te misli, da imata edino Nemčija in Avstrija pravico odločevati o bodočem obsegu in obliki poljske države, ker sta jo edino ti dve osvobodili. Vsenemci celo zahtevajo, naj se toliko ruske Poljske celo priklopi Prusiji, kolikor je potrebno, da bo pruska meja bolj zavarovana proti morebitnim sovražnim vpadom. Nemško srce je še daleč proč od prave samoodločbe in krščanske pravičnosti.

Svetovna vojska.

Laško bojišče. Zadnji teden ni bilo posebnih dogodkov. Pač se vrše med Brento in Piave manjši spopadi. Tu gre

Avstrijsko letalo nad reko Piave.

menda Lahom za enkrat samo za to, da fronto popravijo in se pripravijo za boje, ki menda niso daleč.

Zahodno bojišče. Z obeh strani so se vršili hujši napadi: na obeh bi pač radi vedeli, kakšne priprave se vrše za frontami. Tu se bo kmalu začel krvavi ples. Gre samo zato, kdo bo prej začel. Ni izključeno, da bodo Francozi in Angleži izkušali izsiliti odločitev prej, preden bi mogle avstrijsko-nemške čete priti od vzhoda na zahod, torej preden se sklene kak mir z Rusi. Na drugi strani bi pa radi počakali ameriške pomoči. Zato je tudi mogoče, da bodo Nemci začeli z ofenzivo, da prehitte Amerikance.

Vzhodno rusko-rumunsko bojišče. Še vedno premirje. Naši trgujejo naprej z Rusi. Pač pa so se začeli Rusi lasati z lastnimi zavezniki Rumuni. Med Seretom in Prutom je prišlo do hudega spopada med ruskimi in rumunskimi oddelki, na vsaki strani 30 do 40 tisoč mož. Rumuni so se hoteli polastiti ruskih topov in trena. Ker

so Rumuni dobili ojačenja, je bila ena ruska brigada prisiljena, umakniti se na naše ozemlje, sicer bi jo bil sovražnik zajel. Zmešnjava postaja večja od dne do dne.

Kaj bo z mirom?

Mirovna pogajanja v Brestu Litovskem so prekinili do 29. t. m. Trocki in drugi ruski odposlanci so odšli domov, ker pripravljajo v Petrogradu novo revolucijo. Šešla se je namreč nova ruska ustavodajna zbornica, v kateri pa boljševiki, to je oni, s katerimi se mi pogajamo, nimajo večine. To zbornico so s silo razpustili in ustanovili takoimenovani narodni konvent. Ta negotovost v ruski politiki je prva in največja nevarnost za mir. Tudi naši mirovni poslanci so prišli na Dunaj. Naš zunanji minister Černin je v zunanjem odseku avstrijske delegacije na široko razpravljaval o možnosti miru. Odgovarjal je v prvi vrsti amerikanskemu predsedniku Wilsonu in poudarjal, da med nami in Zdru-

vor nemškega kanclerja Hertlinga, ki ga je imel isti dan v Berlinu. V tem se vidi, da se ne more otresti popolnoma vpliva Vsenemcev, ki hočejo osvojiti celo Evropo. O Wilsonu pravi, da so nekateri njegovi pogoji sprejemljivi, a v splošnem ne kažejo volje za mir. Potem pa rožlja po lepi navadi nemških državnikov s sabljo, češ da je Nemčija zmagovita, vojaški položaj naš vse ugoden in armada polna zmagozlaganega duha. O Poljski pravi, da ta sovražnikov nič več ne briga, ker so odklonili udeležbo pri mirovnih pogajanjih.

Belgije si Nemčija noče priklopiti, a Nemčija ne odstopi niti pedi zemlje. Ureditev na Balkanu prepušča Avstriji (po nemškem duhu seveda). Zahteva nedotakljivost Turčije.

Iz teh podatkov spoznamo, da uvod v mirovna pogajanja že imamo. A kljub temu se ne vdajamo nobenim prevelikim upcm, še so velika nasprotja med našimi in nasprotnimi vladami. Bližamo se sicer koncu grozne vojske, a nekaj je treba, namreč da se naši državniki otresejo pokroviteljstva bojnih hujšakačev, Vsenemcev in priznajo tudi avstrijskim narodom samoodločbo, kar je poudarjal tudi naš delegat dr. Korošec v svojem govoru v delegaciji.

Mir se bliža, ker ga narodi zahtevajo, a prihod je negotov, ker ga gotovi krogi ne želijo. Čim prej pride tudi naše jugoslovansko vprašanje do rešitve, tem hitreje pride tudi mir, splošen mir.

Tedenske novice.

Shod S. L. S. se je vršil dne 20. januarja v Šmartnem pri Ljubljani. Urednik dr. Jež je govoril o jugoslovanski deklaraciji, poslanec dr. Gregorič o razmerah v S. L. S., ko je bila še pod vodstvom dr. Šusteršiča. Zborovalci so se navdušeno izjavili za samostojno jugoslovansko državo, obsojali napade na prevz. knezoškofa in pozvali dr. Šusteršiča, naj odloži poslanstvo, ker mu volilci nikakor ne zaupajo.

Shod S. L. S. v Hrušici pod Ljubljano, dne 20. januarja. Govorila sta dr. Jež in deželni poslanec dr. Gregorič. Sprejete so bile iste resolucije kot v Šmartnem, poleg tega so zahtevali zborovalci, da naj »Kmetovalec« ne bobna za »Kmeto stranko«, temveč naj se drži svoje stroke.

Štajerska dekleta hodo zborovale na Svečnico v št. Ilju.

Velik shod so imeli dne 24. t. m. koroški Slovenci. Vršil se je v Celovcu in se ga je udeležilo do 1000 mož. Govorila sta urednik Smodej in dr. Pogačnik o jugoslovanski državi, za katero so se zborovalci z največjim navdušenjem izjavili.

Kje je deželni zbor kranjski? Tako upravičeno povprašuje ljudstvo po shodih. Radi bi videli deželne račune v zadnjih štirih letih. Naj g. deželni glavar še v tem oziru kaj ukrene!

Nemški študente in komiji v Mariboru so priredili demonstracijo proti dr. Koroš-

ženimi državami nikakor ne obstojajo prevelike razlike glede mirovnih pogojev. Največja razlika pa je glede samoodločbe narodov, ki jo grof Černin prizna narodom ruske države, a za avstrijske pa pravi, da imamo svoj parlament, in ta edini naj odloča o preosnovi Avstrije oziroma o samoodločbi njenih narodov. Zato pravi, da odločno odklanja vsako vmešavanje v naše notranje razmere. Glede Rusije je grof Černin izjavil, da Avstrija od nje ničesar ne zahteva. V vprašanju glede Poljske je zunanji minister zelo na nejasnem. Wilson zahteva, da se združijo v eno državo ruski, pruski in avstrijski Poljaki. Tudi Černin se približuje tej zahtevi in pravi, da bi se najbrž kmalu sporazumeli, Nemčiji je znova prisegel zvestobo in izjavil, da bomo branili njeno posest, kakor tudi posest njene zaveznice Turčije. Prikrilo pa vendar pravi, da se Avstro-Ogrska ne namerava žrtvovati za kake večje načrte Nemčiji.

Od tega govora se zelo razlikuje go-

cu in dr. Vrstovšku, kateremu so tudi okna pobili. Ko je prišel dr. Verstovšek na ulico, da bi pograbil kakega pobalina za ovratnik, je nemška korajža splahnela. Na ulici je bilo vse prazno. Nemške policije seveda ni bilo zraven. To je torej nemška zahvala za junaštvo naših fantov in mož. Človeku se gabi nemški napuh in nemško nasilje.

70 tisoč Čehov je 22. t. m. zborovalo v Prazi za samostojno češko državo. Naj se nemško nasilje še tako ustavlja, želja po osvobojenju izpod nemškega jarma gre svojo zmagoslavno pot.

Kaj so delali z begunci! To je govoril poslanec Benkovič v proračunskem odseku in je natisnjeno v časopisih. To moramo povedati, ker rdeči svinčnik ljubljanskega cenzorja je neusmiljen, kadar povemo celo resnico. V Wagni, begunskem taborišču je umrlo svoj čas do 49 dojenčev na dan.

Tudi to je govoril posl. Benkovič, in je tudi natisnjeno, da so svoj čas pomorili v Bosni na tisoče ljudi, in vse je ostalo ne-kaznovano. Nemški biči in škorpion!

Kasarna smrti. Pisala sta o tem »Slovenec« in »Arbeiter Zeitung«. Namreč: število jetičnih vojakov v dunajskih bolnicah raste bolj in bolj. Že pred nekaj tedni je naraslo njih število na 45 tisoč. Koliko 17letnih mladeničev, ki so bili pred letom spoznani za zmožne vojaške službe, je danes po bolnicah, in koliko jih je že pomrlo. Ti tvorijo sedaj »kasarno smrti«. Nabori 17letnih mladeničev, otrok, ki so zrastle ob pičli in skromni vojni prehrani, se morajo izvrševati v znamenju žalostne skušnje, da njih lanski predniki bivajo več po slabih »kasarnah smrti«, kakor pa po pravih vojašnicah in zakopih.

Dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani, je začetkom vojske napisal za list »Čas« članek, kjer obsoja vojsko kot veliko nesrečo za ljudi. A glejte, članek je bil konfisciran, pač pa so bili prisiljeni takrat vsi listi navdušeno proslavljati vojsko. Kako velika je človeška zabloda in kako majhna državniška modrost!

Kranjski učitelj strada mnogokje ob bajno majhni plači, ki jo dobiva. Sedaj mu je pa deželni odbor ustavil še tiste draginjske doklade, ki jih je v vojnem času dobival. Samarjan se je usmilil svojega s o v r a ž n i k a Juda, kranjski deželni odbor pa nima usmiljenja do s v o j e g a človeka.

Na malih koroških železnicah vozita po dva vlaka na dan, po vseh kranjskih pa en sam. Slovenci smo povsod zadnji, samo na bojišču prvi.

Dolenjska železnica. Naši poslanci so na Dunaju ostro prijemali radi neznosnih železniških razmer na Kranjskem. In je pomagal. Na dolenjski železnici se je vozni red tako spremenil, da prihaja dolenjski vlak zjutraj v Ljubljano in zvečer odhaja.

Delavska stavka na Dunaju se je dne 23. t. m. popolnoma končala.

Letnik 1867. ne bo še odpuščen iz vojaške službe; tako je povedal minister za deželno brambo.

Istra strada, ker že dve leti ni drugega pridelala kot nekaj vina, poleg tega so jo redne rekvizicije popolnoma izmogle.

Kranjci, bodite usmiljeni do stradajočih bratov v Istri!

Borojevič je menda imenovan za poveljnika cele laške fronte namesto dose danjega poveljnika nadvojvode Evgena.

Odlikovana Slovenca. Nadlovec Gornik Anton, Jurjevica pri Ribnici in nadlovec Adlešič Nikolaj, Črnomelj, sta bila odlikovana s srebrno svetinjo 1. razreda; že preje pa s srebrno svetinjo 2. razreda, bronasto in Karlovim križcem. Oba sta pri 7. lovskem bataljonu.

Novo železnico z Dunaja v Trst nameravajo zgraditi po vojski. Šla bi tudi skozi Ljubljano in Vrhniko.

Ustanova za invalide. Razpisujejo se 4 mesta po 140 K na leto. Prošnjo je vložiti do 28. februarja t. l. pri c. kr. okrajnem glavarstvu. Priložiti je treba 1. kot dokaz invalidstva plačilni nalog (Zahlungsauftrag c. kr. vojne intendance oziroma, če tega ni, pa »Anweisungsauftrag«. 2. Nravstveno spričevalo od domačega županstva (v Ljubljani od policije). 3. Ubožni list. 4. Domovinski list. 5. Rojstni list ali, če je prosilec oženjen, od župnega urada izdelano rodbinsko polo. Vse brez kolekov.

Vojna pošta. Promet zasebnih vojnopoštinih zavrtkov je dovoljen tudi na vojnopoštne urade št. 191 in 398, ustavljen pa na št. 433.

Denar za vojne ujetnike na Ruskem sprejema in odpravlja oddelek »E« skupne centralne poizvedovalne pisarne, poizvedovalnica za vojne ujetnike Dunaj I, Graben 17.

Plesi so strogo prepovedani na Hrvatskem.

Strašen zločin v Trstu. 41letno prodajalko slaščic Karolino Bassa je zvalbil neki vojak pod prevežo, da ji bo prodal vrečo moke, v vojašnico. Ker je ni bilo nazaj, sta jo šla njen petnajstletni sin in njegov tovariš iskat v vojašnico. Dolgo je nista našla, nato sta stopila na sosedni vrt, kjer je neki vojak kopal jamo. Ko pogledata v bližnjo kočo za smeti, najdeta v njej mrtvo mater. Vojak je zbežal. Posrečilo se jim ga je dobiti. Morilec je 17letni infanterist Anton Petrovič. Vojaško sodišče ga je obsodilo na 18 let težke, poostrene ječe.

Roparji v vojaški obleki. Dne 19. t. m. prijezdi ponoči k županu v Viru pri Domžalah šest vojakov, ki prično zbijati po vratih in zahtevajo, da naj odpro. Županova žena odpre in vseh šest pridrvi v sobo. Zahtevali so klobase, pol zaklanega prešiča in tri gniati so pa kar sami vzeli. Ker je župan ugovarjal, so mu zagrozili, da mu bodo vse rekvirirali, češ da so poslani od glavarstva. Ves čas so se zelo surovo obnašali in nikogar pustili iz hiše. Ko se je končno vendar posrečilo navzočemu posestniku Hribarju uiti iz hiše, je tekel v Domžale po orožnike. Ko so vojaki to zapazili, so poskakali na konje in odjezdili. Zasedli so jih v Zalogu pri Ljubljani in jih izročili vojaškemu sodišču.

Najmanjše armade. Državica San Marino v Italiji ima 9 kompanij, 38 častnikov s 950 možmi. Luksenburg ima v mirnem času eno kompanijo s 145 možmi in 2 častnikoma, eno kompanije prostovoljcev s 170 možmi. V vojski se zviša na 250 mož. — Monako ima 82 mož in 4 častnike.

Zasebno premoženje na Ogrskem znaša 200 milijard. Do konca vojske bo naraslo do 300 milijard. Če naloži država na vse to imetje 15 odstotkov davka, dobi dohodkov 30 milijard (to je 30 tisoč milijonov).

Čudna prikazen. Na Svinji, dve uri oddaljeno od Ladinga v Labudski dolini, stoji na samem hišica, v kateri prebiva zakonska dvojica s četverimi otroki. Mož je lovec in je tam nastavljen, da skrbi za hrano divjačini pozimi. V tej hiši se godijo že od leta 1914. čudne reči, ki vznemirjajo to družino in vso okolico. Le l. 1916. so imeli mir. V hiši ropoče in razbija ter nagaja zlasti najstarejši, 11 let stari hčerki; ta trdi, da jo nekdo grize, in res se pokažejo na koži znaki, kakor bi jo bil kdo v kožo vgriznil. Za zadevo se je začela zanimati tudi oblast. Trije orožniki so šli preiskovat in trdijo sedaj, da so opazili sledeče: V postelji, kjer je ležala 11letna hčerka, je pešesu tolklo. Orožnik je dal vklepro verigo pod vzglavje deklice; slišal je rožljati, in takoj je prišla veriga na drugem koncu postelje ven. Isto se je zgodilo 7 družinskim molekom, o katerem trdijo, da so ga videli prosto v zraku viseti. Videli so tudi kako se je težka miza dvignila od tal visoko v zrak. Eden izmed orožnikov je zasadel sabljo v posteljni les, kjer je slišal trkati. Sedaj trdi, da je občutil kakor bi mu hotel nekdo izviti iz rok sabljo, in ko jo je hotel potegniti iz lesa, ni mogel; priskočila sta še ostala dva, pa se jim tudi ni posrečilo. Gledat je šel sam okrajni glavar volšperški z nekim uradnikom; tedaj je bilo pa vse — mirno, le trkanje je slišal. Pa tudi sicer družini nagaja, da ji ni obstanke. Mati je vrgla ven na sneg razbito skledo; ko jo zopet najde v kuhinji, vpraša, kdo je prinesel nazaj črepinje, nihče ni hotel o tem vedeti. Sedaj pripoveduje, da je šla gledat na lice mesta, kamor je vrgla črepinje in da ni bilo v snegu nobenih stopinj tja. Oblast hoče otroke odvzeti, ker upa, da bo potem — mir in ne bo več strašilo.

Dopisi.

Slap ob Idriji. Nič posebnega, samo vreme imamo slabo in blata do gležnjev. Prava pustota navdaja sedaj našo vasico, ko je vse zbežalo in granate več ne priletavajo sem. Skoro da pogrešamo tega bobnenja, ki smo ga bili več kot 2 leti navajeni. — Res, hudo je bilo, ko so švigale okolu nas te smrtonosne kroglice, pa hvala Bogu, da se nam le umakniti ni bilo treba. Saj vidimo kakšno bedo trpijo dandanec ti begunci. Res obžalovanja vredne so te družine, katere so vse svoje imetje doma pustile in sedaj stradajo in prosijo okoli, da bi za drag denar kaj kupiti mogli. O, da bi že ljubi Bog kmalu nas rešil te hude šibe, in podelil ljubljani mir! — Slapljanka.

Tržič. V tržiški župniji je bilo l. 1917 rojenih 59; kakor povsod kaže tudi tukaj ta številka veliko nazadovanje; zadnja leta pred vojsko je bilo vsako leto povprečno 140 rojstev, tako da je izguba na rojstvih v enem letu večja kakor izguba na vseh doslej padlih vojakih naše župnije. Mrličev je bilo lani 97, porok 9, obhajancev nad 70.000 (v primeri z letom 1916 napredek za 4.000). — Naš konsum poleg cerkve sv. Andreja se v kratkem otvori. Vpisanih je doslej nad 200 oseb. Delavci se bodo takoj sprejemali v vojno zvezo, drugi — nedelavci — pa kot člani konsumu

proti vplačilu pristopnine in deleža. Preskrbelo se bo, kar bo pač v teh razmerah mogoče. — Vojska je zadnji čas zahtevala od Tržičanov dve žrtvi. Padel je na laškem bojišču blagi Kristijan Tomazin, ki je bil pred vojsko že nekaj let posestnik v Podbrezjah pri Podnartu; v bolnici v Tridentu pa je umrl Janko Strniša, p. d. Jecmanov. Naj počivata v miru!

Sv. Ana pod Ljubelom. Neka porenska družba je lansko leto zopet začela poskušati srečo z živim srebrom, ki so ga pred leti dobivali iz ondotnega rudnika. Sedaj je tam do 70 rudarjev, ki so lani 4. dec. zopet slovesno praznovali god svoje zavetnice sv. Barbare s sv. mašo pri sv. Ani. Kakor kaže bo stvar šla naprej, ker so že na par mestih izsledili bogate žile živosrebrne rude. Da bi le še imeli delavci zadostno prehrano! Čujejo se velike pritožbe. — Sredi novembra l. 1917 je padel na laškem bojišču na hribu Meletta Vilko Schwickert. Granata je končala življenje mlademu junaku, ko je donasal municijo. Bog tolaži žalostno mater, katero je rajni tako iskreno ljubil.

Iz grabovske fare. Na Bločicah je umrla najstarejša žena, Jera Mušič v 85 letu svoje starosti. Bila je zgledna žena. Zapušča 4 odrasle sinove. — Naša mala vasica s 33 hišami je dala že 19 fantov in mož v vojsko in sedaj zopet dva odideta. Padlo jih je 5. Bog daj kmalu mir!

Iz Podbrda se bridko pritožuje neki delavec radi slabe plače in neznosne draginje in pravi, da bi se jim morala tudi plača za toliko zvišati, za kolikor se je zvišala cena živila. Če je preje lahko zaslužil 1 kg špeha na dan, naj bo tudi danes tako plačan, da ga bo zaslužil v enem dnevu.

Gospodarske stvari.

Domači zakoli govedi. V zadnjem času so začeli kmetovalci po celi deželi klati goveje živino doma. Domači zakoli goveje živine dovoljeni so le z dovoljenjem okr. glavarstev po ukazu c. kr. deželne vlade z dne 4. 3. 1917. Vsakdo, ki zakolje doma kako goved brez dovoljenja c. kr. okr. glavarstva je kazniv z globo do 5000 kron oziroma z zaporom do 6 mesecev. Domače klanje govedi pa škoduje tudi živinoreji, ki se je na Kranjskem že vsled velikih vojaških dobav zelo zmanjšala. Vojaške zahteve pa so še vedno prekomerno visoke ter ni mogoče doseči kljub vsem opozoritvam in protestom znižanja. Ako bodo ljudje še doma klali živino po nepotrebnem, ko so že itak poklali neverjetno množino prašičev ter so toraj vsaj s svinjskim mesom nekoliko preskrbljeni, bo nastopila v najbližjem času katastrofa, ker se bo morala živina za vojaštvo odzvati s silo in brez pardona, vsled česar bodo posestva na Kranjskem uničena, ker ne bo mogoče obdelati polja, čemur pa bo kriva tudi lahkomišelnost kmetovalcev, ki koljejo lastno živino doma. Opozarjamo kmetovalce v lastnem interesu zlasti radi gospodarstva po vojski naj ne uničujejo sami svojega blagostanja v prihodnosti ter naj ne koljejo goveje živine doma. Kdor ima živino za oddati, naj se obrne na našega zaupnika, ki bo dotično žival takoj prevzel, ako rejec ne bo imel zadosti krme. — Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine na Kranjskem.

Kmetska zveza državnozbornskih poslancev na Dunaju je imela zadnje dni sejo pod predsedstvom posl. Jarca. Poslanci so ostro nastopili proti skr-

ženju moke za kmete in proti omejitvi kmetskih mlinov. Zborovalci so dalje zahtevali, naj se med kmetsko ljudstvo razdele vse potrebščine, kakor sladkor, petrolej, čevlje, obleka itd. in da naj se pri vojaških oprestitvah zadostno upoštevajo poljedelci. Odločno ugovarjajo proti temu, da je razdelitev sladkorja in petroleja vezana na oddajo poljedelskih pridelkov. Ministrski predsednik pl. Seidler in poljedelski minister prof. Silva-Tarouca sta obljubila, da bosta podpirala zahteve kmetskih poslancev.

Žitni pridelek v letu 1916. in 1917. je znašal le še polovico navadnih letin.

Pri mirovnem sklepanju z ukrajinsko republiko gre sedaj največ zato, da bi kolikor mogoče veliko žita izvažala v Avstrijo. Menda pogajanja zelo ugodno napredujejo.

Dohodninske napovedi in dohodki iz kmetijstva.

Dohodninski davek ali dohodnino mora plačevati vsak, čigar letni dohodki znašajo čez 1600 kron. Ker se ta davek odmerja na podlagi dohodkov preteklega leta, bo moral plačati za leto 1918. dohodnino tisti, ki je imel leta 1917. čistih dohodkov več ko 1600 K. Ker so cene posameznih kmetijskih pridelkov v vojni dobi izdatno poskočile, bodo seveda davčna oblastva in davčne komisije pritegnile tudi za leto 1918. veliko kmetov v ta davek. Zato je pa zelo važno, da kmetje vedo, od katerih dohodkov jim je treba plačevati dohodnino in kake izdatke ali stroške lahko odbijejo od svojih dohodkov, da se jim davek odmeri res le od čistih dohodkov. V prihodnjih odstavkih bomo skušali cenjenim bralcem našega lista pojasniti najvažnejše postavne določbe o dohodninskem davku, posebno kolikor zadevajo dohodke iz kmetijstva.

Prihodnje dni bodo pričela davčna oblastva (davčna administracija v Ljubljani, okr. glavarstva na deželi) izdajati pozive na posamezne davkoplačevalce, da naj vložijo tekom 14 dni napoved o dohodnini na tiskovinah, ki so jim jih večinoma že v januarju poslala za izpolnitev ali pa se jim dopolnjejo obenem s pozivom. Če je kdo izgubil tiskovino, naj prosi za drugo, dobi jo zastoj pri glavarstvu ali pri davkarijah. Napoved se mora napisati na predpisani tiskovini, ker drugače ni veljavna. V pozivu stoji izrecno, da se mora napoved vložiti v 14 dneh, ker bi se sicer davek odmeril na podlagi pripomočkov, ki jih ima davčno oblastvo. Paziti je treba, da se ta rok ne zamudi. Če se napoved vložijo pozneje, sme davčno oblastvo postopati tako, kakor da bi se sploh ne vložila, to se pravi, da se ji ni treba prav nič ozirati na to, kar napove davkoplačevalec. Davkoplačevalec je s tem, da je zamudil rok, postal kontumaciran po § 205. zakona o osebnih davkih, čene dokaže, da zavoljo posebnih okoliščin resni mogel ob pravem času vložiti napovedi.

Napoved naj izpolni davkoplačevalec sam ali jo da izpolniti po kaki drugi večši osebi, seveda jo mora sam pod svojo odgovornostjo podpisati. Napoved pa se more dati tudi na zapisnik pri davčnih oblastvih.

Tiste osebe, ki so sicer dohodnini podvržene, o katerih pa sodi davčno oblastvo, da nimajo dohodkov čez 2000 kron na leto, ne dobe posebnega poziva, da naj vložijo napoved. Seveda je pa vsakemu na voljo dano, da vložijo sam napoved. To se priporoča posebno tedaj, kadar ima davkoplačevalec kake posebne odbitke, n. pr. dolžne obresti, zavarovalnine, preužitke, o katerih davčno oblastvo ne ve in jih tudi brez izjave davkoplačevalcev ne sme odšteti od dohodkov.

Kdor dobi poziv za vložitev napovedi in napovedi sploh ne vložijo, ta ne more več sodelovati pri odmeri davka. Njegova pritožba zoper odmero ne bo pomagala nič, ker je »kontumaciran«. On je s tem, da se ni oziral na poziv za napoved, prepustil davčnemu oblastvu in cenilni komisiji, da ga obdačita s pomočjo tistih podatkov, ki jih je nabralo davčno oblastvo o dohodkih posameznih davkoplačevalcev.

Napoved je glavni in najvažnejši pripomoček za odmero dohodnine, zato naj jo vsak sestavi vestno, natančno in pošteno. Če kdo vedoma z namenom, da se odtegne postavnemu davku, v napovedi pove kaj neresničnega, zakrivi davčno prikrajšbo, prestopke, ki se kaznuje z globo v izmeri trojnega do deveteratega zneska, za katerega je bil davek prikrajšan ali pripravljen v nevarnost, da se prikrajša. Po cesarski naredbi z dne 16. marca 1917 pa sme davčno oblastvo v posebnem kazenskem zboru poleg denarne kazni obsoditi davkoplačevalca na zapor do enega leta, če presega znesek, za katerega je bil davek prikrajšan ali spravljen v nevarnost prikrajšanja, 600 kron ali če je bil davkoplačevalec že kdaj kaznovan radi davčnih prestopkov. Tudi se denarna kazen v slučaju neizterljivosti lahko izpremeni v zaporno kazen do 6 mesecev.

Kako naj torej izpolnim napoved, da i sam ne bom nobene škode trpel in davčno oblastvo ne bo imelo vzroka, da bi mi pošiljalo svoje očitke in pomisleke?

Na prvi strani napovedi bom v razpredlek: Letni znesek v kronah postavil za posamezne vrste dohodkov številke, kakor sem jih našel pri vestnem in natančnem proračunu dohodkov in stroškov pri zemljiški posesti, pri hišah, pri svojih obrtih, iz svoje glavnice itd.

Vsak previden gospodar si zapisuje redno svoje dohodke in tudi večje izdatke. Splošno priporočamo, da tudi kmetje zapisujejo v svoje beležnice, koliko so pridelali in koliko od tega so prodali ter za kako ceno. Na drugi strani naj si pa tudi zabeležijo, kakšne izdatke imajo, koliko so dali za seme, živino, krlajo, koliko plačujejo poslom

itd. Nihče ne bo zahteval in tudi ne pričakoval od našega srednjega ali maledga kmeta, da bi imel redno knjigovodstvo, kakor je mora imeti vsak večji trgovec. Zelo koristno pa je, da si vsak gospodar zabeleži večje dohodke in izdatke v posebni knjižici ali v koledarju. Tako bo sam najbolje videl, kako uspeva njegovo gospodarstvo, mogel bo pa tudi nasproti davčnim, sodnim in drugim oblastim dokazati svoje navedbe s svojimi zapiski. Saj oblasti mu bodo rade verjele, samo če se prepričajo, da si redno in natančno zapisuje svoje dohodke in izdatke.

Iz teh zapiskov naj si davkoplačevalec sestavi številke in jih postavi med dohodke. Na drugi strani naj pa pod številko 1. vstavi tiste davke, ki jih je plačal leta 1917. z vsemi dokladi vred, če davkov že ni odračunal pri sestavi dohodkov na prvi strani napovedi. Na drugi strani naj tudi navede, koliko obresti od svojih dolgov je plačal. Kdor nima letnih dohodkov čez 3600 K, sme tudi odbiti en odstotek letnega odplačila od prvotnega dolga, če je ta vknjižen na posestvo in se je dolžnik pravno zavezal dolg polagoma odplačevati. Pod točko »Trajajoča bremena« se postavi vrednost prevžitka staršem itd., ako je davkoplačevalec po pogodbi ali po oporoki dolžan dajati prevžitek. Zavarovalne premije za vsakovrstno zavarovanje zoper škodo se vstavijo na drugi strani med odbitke samo tedaj, če se že niso vpoštele na prvi strani pri preračunu dohodkov. Kdor je zavarovan za življenje, naj pod številko 7. tudi navede, koliko je plačal zavarovalne premije, vendar naj pri postavi ime zavarovalnice in številko zavarovalne police.

Na drugi strani spodaj naj se tudi napiše, koliko otrok, ki še ne pomagajo redno pri gospodarstvu, mora davkoplačevalec preskrbovati. Po § 173. zakona o osebnih davkih se namreč zniža davčni postavek za vsakega otroka ali drugega takega nepreskrbljenega rodbinskega uda (razen žene) za eno stopnjo, vendar se pa pri dohodkih do všteti 2400 K pri znižanju davkov en otrok ne vpošteva, pri dohodkih čez 2400 K do všteti 4800 K pa se ne vpoštevata dva otroka ozir. druga taka rodbinska uda. Tisti otroci, ki redno pomagajo pri kmetijstvu ali obrtu, se tukaj ne navedejo, ker se izdatki za nje že itak pri dohodkih iz kmetijstva ali obrta vstavijo med produkcijske stroške. Ravno tam naj se tudi navede, če je imel kdo kake posebne težave pri vzdrževanju ali vzgoji otrok, ali je imel daljšo bolezen v hiši, ali je bil pri vojakih itd. Komisija sme namreč pri takih izrednih razmerah znižati davčni postavek za tri stopnje.

Ko sem tako izpolnil prvo in drugo stran napovedi ter se lastnoročno podpisal, storil sem postavno veljavno napoved. Davčno oblastvo in komisija, ki čeni dohodke, se morata ravnati po številkah v napovedi. Če jim ne verjameta, morata to v posebnem odloku po-

jasniti in navesti vzroke, zakaj ne moreta vpoštevati napovedanih dohodkov.

Da pa davčno oblastvo ve, kako sem prišel do napovedanih števil, se priporoča, da se na tretji strani napovedi dohodki in izdatki podrobno izkažejo. To velja zlasti za dohodke iz kmetijstva in obrtov. Če se ne izkažejo podrobni dohodki in se zde davčnemu oblastvu napovedani dohodki prenizki, prejme napovednik pomisleke, v katerih se mu naroči, naj v določenem času svoje dohodke in izdatke podrobno izkaže. Zato je dobro, da se že v napovedi sami napravi podrobni izkaz dohodkov in stroškov, ker se s tem ognemo marsikaterim pisarijam in časih tudi nepotrebnemu razburjanju.

Pripomniti je treba, da se tudi na pomisleke mora utemeljeno odgovoriti in če se to naroči v pomislekih, podrobno izkazati dohodke in stroške. Kdor sploh ne odgovori na pomisleke ali ne odgovori v določenem času ali pa ne izkaže podrobno svojih dohodkov in izdatkov, če se to v pomislekih zahteva, je zopet lahko kontumaciran, in sicer po § 213. zakona o osebnih davkih. Davčnemu oblastvu se ne bo treba ozirati na tiste napovedane dohodke, o katerih je izdalo svoje pomisleke. Torej tudi tukaj pozor! (Dalje.)

Listek

Po botrini.

Spisal —.

Tam nekje stoji precej velika vas. Do imena nam ni. Lepo po vrsti stoje hiše, ena poleg druge. Hiše in gospodarska poslopja so v dobrem stanju, saj so vaščani z večine premožni ljudje, ki imajo dokaj mernikov posejanja. Tudi gozdov in travnikov jim ne manjka. Nekako sredi vasi stoji Anžičeva hiša, obdana s prostranim vrtom, v katerem rastejo jabolka, hruške, češplje in tudi ena češnja. Na koncu vrta, med hišo in hlevom stoji star, častitljiv vodnjak, ki Anžičeve dobro preskrbljuje z vodo; tudi v najhujših pasjih dnevih ne usahne. Staro cevasto bruno, poraščeno z zelenim mahom, od starosti nekoliko natrhnelo, se vselej nekoliko zamajé, kadar kdo potegne za držalo, s katerim prigoni vodo v cev, da lije v dolgo in globoko hrastovo korito, ki stoji pred vodnjakom. Poleg vodnjaka je dolga klop. Na njej so ob nedeljah popoldne, pa tudi vroče poletne večere tako radi posedali Anžičev oče, mož stare korenine, ki so pred leti, ko še ni bilo vojske, gospodarili na Anžičevini. Tu so kadili svojo čedro za posledek po težkem delu in se ozirali z veseljem na mladi zarod, štiri zdrave, bosonoge dečke in tri deklice, ki so skakali in se prekopicavali po vrtu, da jih je bilo veselje gledati. Včasih je prisedel Bendeljnov Marka, Anžičev sosed in prija-

telj, ki je bil z Anžičevimi v botrini. Tudi Bendeljnovega Marku ni bilo kaj reči; bil je dober mož prav tako kakor prijatelj Anžič, pošteno je redil svojo družino, in njegova klop v farni cerkvi ni bila nikdar prazna, kakor Anžičeva ne. Če sta pa s prijateljem Anžičem ob nedeljah popoldne po krščanskem nauku nekoliko pogledala v kozarec, kdo bi jima to zameril? Pijanca nista bila in to je tudi nekaj.

Primerilo se je pa pri Anžičevih vročega poletnega dne, da so poslali h krstu. Anžičev oče so bili prav veseli božjega blagoslova pa so rekli: »Bo že Bog dal, da bomo imeli kaj jesti — več ko nas bo, več bomo pridelali.« Boter je bil kakor vselej Anžičevi drobnjavi — Bendeljnov Marka, botrea pa dobrosrčna mati Bendeljnova. Po krstu so šli v gostilno na botrino. Botrina je pač stara navada v tistem kraju. Prejšnje leto, ko so krstili zadnjega Anžičevega dečka Urha, so bili tudi na botrinski pojedini, zakaj bi pa letos ne šli, ko so krstili drobno Barbko. Bilo je prav prijetno na botrini. Priljudni krčmar je nosil na mizo, kar je zmogla klet in kuhinja, kakor je imel sploh navado dobro postreči svoje goste. Belega kruha, sira, juhe, kurenine je bilo toliko, da so se jim kar bočila lica. Vina pa tudi ni manjkalo, saj ga je tisto leto prav dosti rodila Dolenjska, pa kako dobrega! Šel je v glavo, rdečil je lica in je privzdigoval noge.

Tako so bili vsi veseli na botrini, h kateri je bilo povabljenih še več sosedov in prijateljev. Lepo so tekle ure, in komaj so opazili, da se je naredila noč. Babica z malo Barbko in druge ženske so že davno šle domov, kar je bilo prav; saj se ne spodobi, da bi ženske sedele v gostilni dolgo v noč, tem manj, ker imajo doma ne malo opravka. Možakarji pa so še posedeli in modrovali naprej. Botrček Bendeljnov Marka, ki je preje imel tako lep krstni govor, je bil posebno zgovoren.

Okoli enajste ure se je vesela družba razšla. Ostal je le še Marka. Anžičev oče so opazili moč vina šele, ko so vstali. Noge so jim nekoliko odpovedovale, ko so se vračali domov. Dobra vinska kapljica in pa veselje, da jim je Bog dal Barbko, vse jim je šlo v noge in glavo, da so bili dobre volje kakor že dolgo ne. Ko so prišli do dvorišča, so se v loku pognali noter, k sreči je bila lesa odprta. Potem so lepo jadrali k vodnjaku, ki je mirno sameval blizu hišnega praga. Ker so bili tako veselo ganjeni, da bi bili najrajši objeli vse svet, so hoteli objeti tudi cevasto vodnjakovo bruno... Že so razprostrli roke — pa bruno se je umaknilo na levo, ali bolje Anžičev oče so se umaknili. Potem so se kregali na vrata, ki niso hotela stati pri miru, temuč so se venomer vrtila v kolobarju. Petkrat so premerili celo dvorišče, potem so se začeli zgovarjati s starim vodnjakom ter so mu povedali, da so najboljši mož na svetu, pa da ima vsak človek svoje slabosti, da ni vsak dan krst, da je najmlajši Barbka, da bo Barbka še kdaj princezinja,

da je ta dan velik praznik in ne vem kaj še vse. Nazadnje so si začeli ganjenj brisati solze iz oči, — kar se odprohišna vrata, za katerimi je stala s svečilk v rokah stara tašča... Anžičev oče so izgini v hišo...

Pa to je šele prvo dejanje. Prišlo je drugo, še bolj čudno, ki se je vršilo tudi pri vodnjaku. Pri Anžičevih je zopet nastal mir, kar prihaja drug človek skozi odprto leso. Bendeljnov Marka je, boter, ki je imel pri botrini na Barbko in na sorodnike krstni nagovor. Noge se mu plavale bolj v zraku kakor po vernih, trdnih tleh. »Gotovo sem«, je govoril sam sebi, »zamenjal noge...« »Toliko nas je sedelo... res, to niso moje noge... prelahke so... Hvala Bogu, da sem doma... Ne bil bi mislil, da bom tako kmalu doma... No, sedaj pa spat... Lahko noč, Marka! Molil boš pa potem, ko ležeš... danes je praznik... sv. Barbare — praznik...«

Marka se je naslonil na vodnjakovo bruno ter se je začel sezuvati. En škorenj je vrgel daleč proč, da je odletel tja proti gredici, kjer so Anžičeva mati gojili zelenjad. Obvisel je na plotu. Potem je slekel jopič, ga položil na vodnjakovo klop, potem telovnik, eno za drugim, kratko: Marka je naredil vse, kar stori vsak pošten kristjan, preden se vleže spat. Pa nič ni govoril, bil je zelo zaspan. Potem se je pokrival, si voščil: Dobro spi, Marka! — ter se je počasi vlegel v korito. Lepo je zaspal, kakor bi spal doma v postelji. K sreči je bilo korito suho, kajti bila je vroča, soparna noč. — Marka je trdno spal in smrčal, da se je treslo cevasto, trhlo bruno, in je skoraj odskakovala cev. Kmalu bi se bila splasila Anžičeva muca, ki je na svoji nočni poti prišla proti vodnjaku. Plaha je obstala, nagrbila se je kvišku v lok, da je bila podobna velblodu, potem se je puhaje plazila nazaj.

Zadnje, najbolj čudno dejanje! Bilo je okoli treh zjutraj. Začelo se je jasni na vzhodu. Prihajajočo jutranjo zarjo je pozdravil na gredi Anžičev petelin z glasnim: »Kikiriki.« Stari varih Bendeljnovih kur mu je odgovoril z grčavim: »Kukuruku.« Kar se odpro na stežaj vrata Anžičeve hiše. Na prag stopijo Anžičev oče. Sedaj jih že trdno nosijo noge, nič več jim ne odletujejo... »Kakšna žeja«, pravijo, »v grlu in znotraj je vse suho, kakor v razbeljeni peči... No sinoči sem ga malo preveč... pa nič ne de... Pa naj bo Barbki na čast...« V rokah so držali vrč. Hitro so stopili proti vodnjaku ter rekli: »Vode, vode... brž vode... mrzle... sveže... Ha, voda je še zmiraj najboljši... pa dober kup...«

Rekli so postavili vrč na tla, potem so prišli za držalo, da vodnjak nekoliko izgonijo. »Mlačno vodo«, ki je v cevi, »treba preje izgoniti... Kdo bo pil mlačno, postano vodo...« Krepko so potegnili prvič, drugič in močan curek se je vli v korito... Ubogi Marka je

ravno tisti hip v svojo nesrečo nehal smrčati, tako da ga niso opazili Anžičev oče. Toda močni vodeni curek, ki mu je krepko brizgal ravno na glavo, ga prebudi... Marka neusmiljeno zarjove, da so začele kokodajsat kokoši; maha z rokami in nogami, hlapta po zraku in odpira usta, čofota po koritu, kliče na pomoč tristo kosmatih medvedov in sedem ponočnih čuvajev... Vse živo je postalo v globokem in dolgem koritu, v katerem se je knajpal na vse zgodaj ubogi Marka. Anžičev oče so se močno prestrašili. Niso vedeli, kaj je v koritu. Postavili so vrč na tla, pa so v skok dirjali nazaj v hišo. Med tem se je Marka izmotal iz korita, se je stresel, kakor se stresa človek, kadar pride iz kopeli... Sedaj je uvidel dobro, da ni spal doma v postelji. Rekel si je: »Norček«, — ko si je oblačil telovnik in jopič; potem je zagodrnjal: »Sreča, da ni bil krst meseca januarja... hrrr... Bog ve, če me je Anžič spoznal. Upam da ne, sicer gorje! dve leti ne bom imel miru.«

V istem hipu stopi h koritu prijatelj Anžič. Ko zagleda Marka vsega premočenega, ga je popadel silen smeh. »Marko, ali si ti?« mu zakliče. Mčž se je smejal, da so mu solze zalivale oči. Marku sprva ta objestni smeh ni bil nič po godu. Najrajši bi Anžiča, ki se mu je tako nespodobno v zobe režal, prijel ter vrgel v korito, da bi se še on sknajpal. Toda kmalu ga mine jeza. Zdajci se začne tudi on smejati. In smejala sta se oba od srca, da je bilo konec spanja pri Anžičevih.

»Kaj praviš, Marko, kaj bo iz Barbke, ker so se take reči zgodile po botrini? Je-li to dobro znamenje?« vprašuje Anžič.

»Mislim, da dobro. Bogata bo, ker je toliko mokrote... Toda, Anžič; kje je moj škorenj. Enega sem izgubil.« Iskala sta ga ter našla na plotu.

To se je zgodilo pred dolgimi leti. Anžičev oče še žive. Toda, dragi bravec, ne vprašaj jih, kako je bilo ono noč po Barbkini botrini! Zamerili bi ti, ker nočejo o tem govoriti. Bendeljnov Marka bi ti pa vse natanko povedal in popisal, če bi mu plačal za pol litra. Pa je že legel v grob. Zato sem ti jaz povedal zgodbo in popisal in če sem te v teh hudih časih razveselil samo za četrto ure, sem zadovoljen.

Tedenska pratika.

Petek, 1. februarja: Sv. Ignacij, škof, mučenik. — Sv. Ignacij je bil za cesarja Trajana škof v Antiohiji, kjer je bil škof tudi sv. Peter, predno se je podal v Rim. Bil je drugi naslednik Petrov na antiohijskem škofijskem sedežu. Ko je bil še v Antiohiji, je zarjovel nad njim Trajan: »Kdo si, zli duh?« Ignacij je odgovoril: »Kako imenuješ zlega duha njega, ki nosi Boga v svojem srcu? Pač pa so vaši mali zli.« Trajan ga je obsodil na smrt: Levi naj ga raztrgajo v rimskem amfi-

teatru. Peljali so ga v Rim. Na svojem zadnjem, smrtnem potu je pisal sedem prelepih pisem do raznih cerkva, Rimljanom, ki so ga hoteli rešiti smrti, je pisal ganljive besede: Ne izkazuje mi prazne ljubezni; naj postanem jed divjih zveri; saj si tako pridobim samega Boga. Pšenica sem Kristusova; naj me zmeljejo zobje divjih zveri, da bom spoznan kot čisti kruh Kristusov. — Levi so ga raztrgali skoraj v trenutku. Ostalo je samo nekaj kosti, ki so jih z veliko slovesnostjo prepeljali nazaj v Antiohijo. Sv. Ignacij imenuje presv. Rešnje Telo »najmočnejše sredstvo zoper greh«, »lek nesmrtnosti«.

Sobota, 2. svečana. Svečnica. Ta praznik se imenuje tudi Marijino očiščenje ali darovanje Jezusovo v templju. Obhaja se 40. dan po Božiču. Svečnica je praznik Gospodov, spomin Gospodovega darovanja v templju: Po Mojzesovi postavi je bil vsak prvorojenec v spomin na čudežno rešitev prvorojencev v Egiptu določen za službo božjo. Ko je bil pozneje Levijev rod poklikan k duhovski službi, so morali prvorojenec drugih enajstih rodov v templju Bogu darovati ter jih z darom odkupiti od duhovske službe. Marija se je ta dan prostovoljno podvrgla tej postavi. — Svečnica je pa tudi praznik Marijin — spomin Marijinega očiščenja: Po Mozesovi postavi je smela izraelska mati šele 40. dan po dečkovem rojstvu priti v tempelj, ker je postala mati grešnega otroka. Ko je minulo 40 dni, je morala priti v predvor templjev, kamor je prinesla dar očiščenja in je bila proglašena za čisto. — Ta praznik se imenuje tudi svečnica, ker se ta dan blagoslovljajo sveče in se vrše sprevodi z gorečimi svečami. Sveče ta dan blagoslovljajo zato, ker evangelij tega praznika pripoveduje, da je stari Simeon ob darovanju božjega Deteta imenoval to Dete »luč v razsvetljenje nevernikov«.

Nedelja, 3. svečana: 2. oredpepelnična. Prilika o sejavcu in semenu. Sv. Blaž, mučenec in škof iz Sebaste v Arameiji. Že kot mladenič se je popolnoma posvetil Bogu. Bil je izredno usmiljenega srca pa silno ponižen. Nekoč je postal škof v Sebaste, kjer je vladal po božjem Srcu čredo Kristusovo. Ko je vzhodnorimski cesar Licinij v bitki podlegel zahodno-rimskemu cesarju, je hotel ohladiti svojo jezo nad kristjani, ki jih je začel kruto preganjati. Tudi škofa Blaža so vrgli v ječo. V ječi je rešil gotove smrti človeka, ki bi se bil imel zadušiti. Grozno so ga mučili ter vsega razmesarili, nazadnje pa obglavili. Češčenje sv. Blaža je v katoliški Cerkvi močno razširjeno. Tudi mi Slovenci ga zelo častimo. Kdo še ni prejel na sv. Blaža dan »Blaževega blagoslova«? Ker je sv. Blaž pomočnik v vratnih boleznih, se podeljuje Blažev blagoslov takole: Duhovnik drži dve goreči, blagoslovljeni sveči križem pod vratom ter moli: »Po priprošnji svečega Blaža, škofa in mučenika naj te čuva in obvaruje Gospod vsake vratne bolečine in bolezni v imenu Očeta in

Sina in Sv. Duha! Sv. Blaža štejejo med štirinajstere pomočnike v raznih nadlogah.

Ponedeljek, 4. svečana: Sv. Veronika, devica; Andrej, spoznavalec.

Torek, 5. svečana: Sv. Agata, devica in mučenica.

Sreda, 6. svečana: Sv. Doroteja, devica, mučenica.

Četrtek, 7. svečana: Sv. Romuald, opat; Rihard, kralj.

Koprnenje po domu.

Kje si moja draga koča,
kje domači ljubi kraj,
griči vi zeleni, trate,
ti razkošni tihí gaj?

Steze, kje ste, ki peljate
tja čez polje na ravni,
nad katerimi skrjanček
svojo pesmico drobi?

Kje potoček ti kristalni,
ki pod hribom žuboriš,
ti stoletna vaška lipa,
ki tam sred vasi stojiš?

Kje vi lazi, raz katerih
je tako krasan razgled,
tja na gore večnosnežne,
tja v neizmerni širni svet?

Ali še vasica mala
tam pod goro mi leži,
oj, vasica, po kateri
srce moje koprni?

Se leži — oj, kaj me mučiš
v sladkih mislih temni dvom
— ali res, vasica draga,
videl jaz te več ne bom?

Oj vasica, naj te vidim,
naj te vidim še enkrat —
naj potem grem na bojišče,
šel bom lažje tisočkrat.

Jožef Mohor, invalid.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obre-
stuje po 4 1/4% brez kakega odbitka.

Gradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Kdor ima slabe zobe ter trpi često na zobo-
bolu, bi bila lahkomišljenost v zdravih dneh ne
misliti na te hude bolečine ter istih ne pravočasno
preprečiti. Svetujemo vsem svojim čitateljem, da
si v to svrhu naročijo Fellerjev zeliščni fluid z
z. Elsa-Fluid. Isti ne samo ne potolaži takoj hipno
nastalega zobobola, ampak prepreči tudi, da se
bolečine ne ponovijo, če se zobje snažijo vsak dan
s tem zdravilom. Njegov razkuževalni vpliv in pri-
jetni vonj odstrani tudi zopern duh iz ust. 12 ste-
klenic tega, bolečine tolažečega; domačega zdra-
vila pošilja franco samo za 14 K 32 v. E. V. Feller,
Stubica, Elsatrg št. 16 (Hrvatsko). Kdor ima slabe
zobe, navadno tudi slabo prebavlja, ker ne more
zadostno žvečiti. Pri motenju prebavljanja se vz-
ame blažilo odvajilo Rabarbarjeve kroglice z z.
Elsa-kroglice. Šest skatlic stane samo 7 K 37 v.
franko. Priporočam, da si je naročite zajedno z
Elsa-Fluidom, da imate oba zdravniško priporo-
čena preparata vedno pri hiši. Kdor hoče imeti na
sprehodnih, potovanjih in na prostem takoj, už-
nakuje zdravilo pri rokah, temu priporočamo ste-
klenico Elsa-Fluida. To stori dobro. (v.)

Za naše gospodinjje.

Miši preženeš, ako položiš pred
mišje luknje s terpentinovim oljem ali
pa s petrolejem napojene cunje. Tudi
divje kamilice miškam smrde; ako jih
potrosiš pred mišje brloge, bodo iskale
miši drugod zavetlišča.

Leščeno pohištvo, ki so je onesna-
žile muhe, zamoreš zopet osnažiti, če
vzameš 2 dela oljčnega olja in en del
škroba (šterke). Namesto te tekočine
smeš rabiti tudi petrolej. Kos volnate
cunje namočiš v to tekočino, odrgneš
pohištvo, nato pa pobrišeš s flanelo.
(Drugace pa leščenega pohištva ne ka-
že drgniti s petrolejno cunjjo.)

Nože in vilice osnažiš najpreje in
najceneje, ako razrežeš nekuhan krom-
pir na dvoje, potegneš s krhijem po
zdrobljeni opeki, nato pa drgneš po
noževi klini ali po žlici, dokler se ne
sveti.

Razno.

Kako daleč je do nepremičnic. Pog-
led na nebo nam kaže par zvezd, ki se
premikajo, in silno veliko drugih
zvezd, ki se nič ne premikajo. Te ime-
nujemo nepremičnice. Kako daleč so od
nas? Če bi se mogli vvesti na brzovlak,
ki napravi na uro 100 km, in bi za vsa-
ko uro vožnje plačali eno krono, bi do
najbližje zvezde plačali 44 milijard K
in bi se kljub izredni hitrosti vozili sko-
ro 50 milijonov let. To so številke, ki si
jih ne moremo predstavljati.

Potapljači. Sedaj, kô so toliko ladij
potopili, mislijo na to, kako bi jih s po-
močjo potapljačev zopet dvignili. Mar-
siko misli, da gredo potapljači prav
globoko, pa ni res. Pritisk morske vode
je prevelik. Ze v globini 20—30 m je ja-
ko težko delati, nadalje pa le izjemo-
ma. Na Angleškem so določili, da je
72 m največja globočina, do katere je
sploh mogoče človeku priti. A vsako
delo, vsako premikanje je v tej globini
popolnoma izključeno. Zato bo s člove-
ško pomočjo mogoče dvigniti le one
ladije, ki so potopljene na prav plitvih
točkah.

Največji hleb sira. Sedaj, ko vsega
tako manjka, bo marsikoga zanimala
vest o velikanskem hlebu sira, ki so ga
poslali nekoč iz Kanade na Angleško.
Okroginokrog je meril šest metrov, te-
htal je pa 3600 kilogramov. Če vzame-
mo en kilogram sira za 10 K, je bil to-
rej vreden 36.000 K; če pa po sedanjih
cenah 20 K, je bil pa vreden 72.000 K.

Brade. Koško nam pripovedujejo
naše pesmi o vitezu Ravbarju in njego-
vi bradi. Nekateri se sicer smejaajo, a
je čisto res, da se dobijo take brade.
Znameniti Wolam Tapley v Ameriki je
imel nad tri metre dolgo brado, Fran-
coz Coulon pa poldrugi meter dolge
brke in tudi nad tri metre dolgo brado.
Neki drug Francoz je pa vzel seboj v
grob nad triinpol metra dolgo brado.

Bolgarsko rožno olje. Bolgarija
preskrbuje svetovni trg z devet deseti-
nami rožnega olja. Za liter olja je treba
4000 kg rožnih listkov ali dva hektarja
prostora. Vsako leto naberejo 13 do 14
milijonov kg cvetlic, ki dajo 3000 do
4000 kg drage tekočine. Cene so vsled
vojske zelo poskočile; l. 1910. so dobili
za kilogram olja 1150 K, sedaj pa velja
1 kg do 5000 K.

Hitrost nekaterih živali. Najhitrej-
ša četveronožna žival je gazela, ki pre-
leti na sekundo 27 metrov, nekateri
konji nad 25 m, ruski volčji pes 25, an-
gleški hrti 18 do 23 m. Poprečno pre-
dirja konj v eni minuti nekaj nad en
kilometer, zajec dober kilometer, žirafa
900 m, tiger 860, severni jelen 850, volk
sicer samo 570 m, a je zelo vztrajen in
dirja lahko v eni sapi 80 do 100 km. —
Postovka preleti na uro 490 km, torej v
eni uri sedemkrat iz Ljubljane v
Trst, virgiški deževnik 415 km, sokol
selivec 269, izučene lastavice 245, naj-
hitrejši golob pismonoša 190 km. Noj
predirja s pomočjo peroti v eni uri 33
km, torej iz Ljubljane do Podnarta. Tu-
di nekatere ribe so jako hitre: delfin
37 km na uro, losos 24, slanik pa 22 km,
zelo veliko.

Uboj enega človeka. Zelo veliko
krogel je treba, da ubijemo enega
človeka. V rusko-japonski vojski so v
boju za neko sotesko porabili Japonci
151 topovskih in 3300 drugih krogel, da
so ubili enega samega Rusa. Rusi so za
usmrčenje enega Japonca porabili
mного manj, vendar pa tudi še 10 ve-
likih in 214 malih krogel.

Amerikanski humor. Dva Ameri-
kanca prijatelja sedita v gledišču. Po
predstavi opazi prvi, da mu manjka
ena od njegovih dveh denarnic. Prija-
telj se skuša opravičiti in pravi, da on
ni tat; nato mu pa reče prvi: »Prav rad
ti verjamem, da nisi tat, saj mi je ven-
dar ena denarnica še ostala.«

Iveri.

Poslušaj, glej in molči, če hočeš v miru
živeti.

Malokdo vé, koliko mora človek vedeti, da
vé, kako malo da vé.

Pojdi tja, kjer so redovi služijo, ne tja,
kjer se delé!

LISTNICA UREDNIŠTVA.

J. Č. R.: Obrnite se na Katoliško Buvvarno v Ljubljani. — L. P. T.: »Zvonček« je mladinski list in izhaja v Ljubljani. — Boljebragi: »Berača« priobčimo, kadar pride na vrsto. »Duh starega Rjavca« pa žalibog ni toliko dovršen, da bi ga mogli objaviti. — Vsem opisnikom in pisateljem: Pišite samo na eno stran pole!

Književnost.

Ljudska knjižnica: »Kako sem se jaz kkal«, spisal Jakob Aleševce. Delo izšlo v treh delih v Katoliški Bukvarni v Ljubljani; pena — temu lično vezanemu delu 2 K 50. — Kdor se hoče tudi v sedanjem zaostnem času vsaj nekoliko razvedriti, naj kuni in čita ta Aleševce spis. Pisatelj nam slika z nepopisno hudomušnostjo in žaljivostjo svoje življenje od prve zavesti do konca »likanja«. Življenjepis je tudi zaradi tega zanimiv, ker nam živo opisuje tedanje šolske razmere. Slovensko šolstvo nima nobenega spisa te vrste; brez dvoma smemo šteti Aleševca med najboljši in najoriginalnejši slovenske humoriste. Aleševcevi spisi so izšli v dobi narodne probe; ker so bili popolnoma razprodani, se je priredila na večstransko željo nova izdaja.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 23. januarja: 18, 31, 90, 39, 84.
Dunaj, 26. januarja: 64, 84, 14, 87, 88.

SKRIVALNICA.

Kle je Josko?

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. deželna sodnija v Ljubljani je razsodila tako: Janez Batista, rojen 18. februarja 1860 v Veliki Bukovci, pristojen v Trnovo, kat., oženjen, vjtkar iz Velike Bukovce št. 32, predkaznovan, je kriv pregreška draženja po § 20., št. 2 a) cesarskega ukaza z dne 24. marca 1917, št. 131 d. z., storjenega s tem, da je, zaradi draženja že enkrat obsojen, dne 27. avgusta 1917 v Veliki Bukovci, izrabljaje izvanredne razmere, povzročene po vojnem stanju, za potrebne reči, namreč za krompir, si pustil dajati očitno čezmerno ceno 1 K za 1 kg ter se obsoji po § 20. št. 2 cit. cesarskega ukaza, uporablja § 260. b) kaz. zak. na 10 (deset) dni hudega zavora, poostrelega z dvema trdimi ležiščema ter po § 389. k. pr. r. v povračilo kazenskih stroškov. Obenem se v smislu § 45. cit. cesarskega ukaza odredi objava te rozsode v časniku »Domoljub« ter javno nabitje v občini Trnovo.
V Ljubljani, dne 15. januarja 1918.

Vr. XII. 737/17—46.

U. 63/17/7.

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajno sodišče na Brdu je razsodilo tako: Franc Štrukelj, 56 let star, kat. vere, v Krasno pristojen, oženjen, posestnik v Spodnjih Lokah št. 20, je kaznovan, je kriv, da je dne 11. aprila 1917 v Krašnji, izrabljajoč izredne, po vojski povzročene razmere, zahteval in tudi prodajal stot nestisnjene krme, torej neobhodno potreben predmet, po 25 K, tedaj po očitno čezmerni ceni. S tem je zagrešil prestopke navijanja cen po § 18/1 ces. ukaza z dne 21. avgusta 1916, drž. zak. št. 261, in se obsoja po citiranem paragrafu z uporabo § 266. k. z. na 4 (štiri) dni zavora ter v denarno globo 150 K; v slučaju neizterljivosti v nadaljnjih 10 dni zavora in po § 389. k. pr. r. v povračilo stroškov kazenskega postopanja in izvršbe.
C. kr. okrajna sodnija na Brdu, oddelek II., dne 12. junija 1917.

Dr. Kotnik.

500K
Vam plačam ako Va-
ših kurpin oves, brade-
vijo in trše kože tekem
3 dni s koronito, brez
boljšia ne odpravi
RIA-BALSAM.
Cena lončka s imastvo-
nim pismom K 2:75, 3
lončki K 5:00, 6 lonč-
kov K 8:50.
Komeny Kaschan
(Kassa) L., poštni predal
12:600 Ugorsko.
100. 000 zabvalnis.

Naročajte »Slovenca«

Ženske lase
zmedene kupu-
lenje do najvišji
ceni. Za za 20
dkg po brzvi in
dolžini plačam
5—9 K. Spara-
ljače in pošljite
po poštvorec.
Silane samo 40
vini. Denar do-
bite takoj. — V
zalogi imam le-
pe izdelane kile
9—30 K. Če ze-
lite, pošljite mali
vzorec in cen-
no. Točna po-
strežba. Prodaj-
jam najboljši
barvilo za lase
6 K. — L. Svetec izdeloval-
nica hit Rudolfovo, nasproti
rotovža.

Framydol je sredstvo za pomla-
jenje las, ki rdeče, sive
in sive lase in brade za trajno temno pobar-
va. I steklenica s poštnino vred K 2-70.
Rydol je rožnata voda, ki živo po-
rdeči bleda lica. Učinek je ču-
dovit. I steklenica s poštni-
no vred K 2-45. Povzetje
35 vinarjev več. Naslov za naročila
JAN GOLICH, drožerija pri angeli,
Brno št. 1, Morava.

Le 2 K 90 h stane pri nas mali lot. apar-
rat »Omega«, vel. slike 4x4 kompl. s malo opremo s matano navod. za začetnike. Aparat »Perfekt«, vel. 4 1/2 x 6 s motnim steklom, dvojno ka-
seto, dober objekt in malo opremo ter navodiloma za začetnike le K 8. Zakupna smera Gertrud vel. 6x12; fina izvršitev z vsem potrebnim o-
premlj. za razne lege, prima akromat. leča, kompl. s kovinsato kaseto in navodilom dokler v zalogi, le K 67. 20 h zaklopa omara za voščitvo za ploščo in filme, zepna oblika vel. 4 1/2 x 6 le K 87.80; vel. 6 x 9 le K 87.20. Pošilja po povzetju. Poština i K. Export »Perfekt«, Dunaj VII. Neustiftg. 137/102.

Kupi se posestvo
na katerem bi se preredito 6 do 8 glav živine. Ponudbe s ceno na upravo »Domoljub« pod šte. 286.

Cudovito šilo za šivanje le K 4-90
Naše cudovito ročno šilo za šivanje šiva tako naglo prešivne vbode kot šivalni stroj. Nap-
veča iznajdba, s katero more vsak sam krpeti in šivali usnje, raztrgane čevlje, krovsko o-rmo, kožuhovno, preproge, pogrnitja za vozova, so-
fore, klobučevino, plašče za kočisa, vrče, platno in vsako drugo močno blano. Dobrota za rokodelce, kmetje in vojske. Neobhodno potrebno za vsakogar. Trdna konstrukcija, zelo tanka vobrsa, jamstvo za porabnost. Mnogo pohvalnih pisem. Cena kompl. šila s sukancem, 4 raznimi šivankami in potrebim navodilom K 4.90, 3 kosi K 13-50. 5 kosov K 22.— Pošilja po povzetju, (na boljšice proti pred plačilom) 124
M. Svoboda, Dunaj, III/2, Neessgasse 13-404.

NIRAKEGA POMANJKANJA LUČI
ako rabite mojo napravo za luč »Janna«.
Obstoji iz treh svehih elementov z 4, votlo napetost, okoli 8 voltov, svet. ki gore 400 ur. Npravljeni so v javorovi omari oblika 27, x 20 x 10, cm. Kompletno, mostrano in pripravljeno za rabo. Cena K 120.—
Zavojnina in poštnina K 5.—
MANS SKUTETZHU,
Dunaj I. Stubenring 4.

Konjsko žimo
nakupujejo v vsaki množini
A. ZANKL SINOVI, LJUBLJANA,
Resljeva cesta 1.

Sijajno bodočnost
maso trške in nove srečke avstrijskega Rečnega kr. za vsled njihove vedno zvišujoče se cenarne vrednosti Vaška srečka zadene Glavno dobiko 2107
1,000.000 kroni
Natančno poimnilo z igralnim načrtom razpošilja brez-
plačno: Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

Triporočamo
kolinsko kavino primes
v korist obmejnim Slovincem!

Krmila manjka!

Zato se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila. Da to krmo živina, perutnina dobro prebavi in popolnoma izkoristi, naj se pri-
meša 2 krat na teden krmi, ena pest polna „Mastin“ to je dr. pl. Trnkóczy-a redilni prašek. Paket velja 1 K, 5 paketov 6 K, poš-
tine prosto. 5 paketov zadostuje za 3 mesece za enega vola, kravo, ali prašica, da se zreli.

Glavna zaloga:

Iekarna Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani.

Mastin je bil odlikovan z najvišjimi kolajnami na razstavih: na Dunaju, v Parizu, Londonu in Rimu.

Na tisoče kmetovalcev hvali in rabi „Mastin“.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi, orjaškimi Lorelej-kimi lasmi, ki sem jih dobila po 14 mesečni rabi pomade, ki sem jo znašla sama. To je edino sredstvo proti izpadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepko pospešuje rast brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni blesek in polnost, in jih varuje pred prezgodnjim osivljenjem do najvišje starosti.

Lonček po K 6.—, K 10.— in K 15.—

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštnim povzajem ali denar naprej iz tvornice, kamor je naslavljati vsa naročila.

Ana Csillag, Dunaj I, Kohlmarkt II.

Razširjajte „DOMOLJUBA“!

Ročne mline

primerne za mletje vseh vrst žita prodaja:
Adolf Oppenheim, Mor. Ostrovez, Brücken-
gasse šte. 13. 3374

Brinje

za kuhanje žganja oddaja v večjih in
manjših množinah tvrdka 2353

Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska c. 2.

Čevljarske pomočnike

sprejme v delo

Vojna čevljarna v Ljubljani.

Plača po dogovoru in sedanjim razmeram primerna. Ponudbe naj se pošljejo na Zavod za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22, kjer naj se čevljarji, ki žele stopiti v službo, v svrhu dogovora osebno zglasijo od 9. ure dopoldne do 2. ure popoldne. 3245

Kranjska deželna podružnica

n. a. deželne štiviljenjake in rentne nezgodne in jamstvene zavarovalnice

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II

sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tud z vojnim riziko, otroških dot., rentna in ljudska nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Najugodnejši pogoji za vojno zavarovanje.

Zavod temelji na vzajemnosti. — Prospekti zastoj in poštine prosto. Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji. 1887

Proda se

majhna hiša

z vrtom in svinjakom. — Naslov pove iz prijaznosti uprava našega lista pod šte. 198.

Avtomatična past

za podgane K 6-90, za miši K 4-80, love brez nadzorstva do 40 živali v eni noči, ne zapustijo nikake sledi in se same zopet nastavijo. Past za ščurke „Rapid“ vjame na tisoče ščurkov v eni noči, po K 6-90, izborno delujoči lovilec za muhe „Nova“ komad K 4-20. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnic. Pošilja se po povzetju ali proti predplačilu. Pošta nina 90 v. Izvoz, tvrd. Tintner, Dunaj III, Nene-
linggasse 26-L.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrirvana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta šte. 6, za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

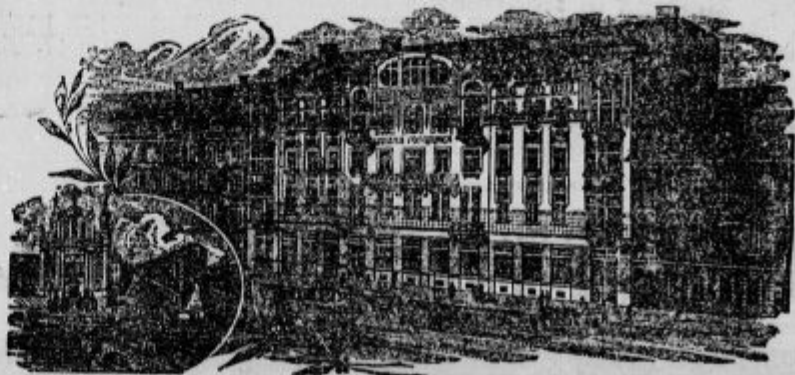
Vloge v „Ljudski posojilnici“ so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posestva na deželi in v mestih.

4 ¹/₄ %

Rezervni zakladi znašajo okroglo en milijon kron. — Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1916 okroglo 26 milijonov kron.

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 kronc 25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago pošne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. — Menjice se eskomptujejo najboljšje.

Dojna zapesna ura

natančno regul. in red-
 čpa Nickel ali jeklo K
 12 - 16 - 20 - a radij.
 svetiln. kanal K 16 -
 20 - 24 - v sreb. okr.
 K 18 - 24 - 28 - a rad.
 svet. kaz. K 20 - 24 -
 srebr. zap. ura na el. svet.
 K 18 - 24 - 40 - 44 h.
 slata zapesna ura na
 sinet R. 100 - 120 -
 140 - slatno pismeno

Jamstvo. Pošilja po povzetju. Nikak rizično! Zamena
 dovoljena ali denar nazaj.

Prva tovarna ur JAN KONRAD

c. in kr. dvorni založnik Hruš št. 1555 (Češko)
 Na željo se vsakomur zastoj pošlje 700 glavni cenik.

Zastoj dobi vsak na željo

mo glavni ka-
 talog ur, sre-
 brnine, zlatni-
 ne, godbenih
 predm., zvočne
 in višje. Dobro
 kar. po K 14, 20,
 25, 16, 25, 35, 50.
 3 vrstne harmonike po
 K 70, 90, 100, 120; 3 vrstne
 harmonike po K 180, 200,
 240, 280. Zamena do-
 voljna ali
 denar nazaj.
 Pošilja po
 povzetju ali
 predplačilu
 Raspošiljal-
 nica.

JAN KONRAD, c. in kr. dvor.
 d-b. Neust. (Brška) št. 1739, Češko.

**Kuverte s firmo,
 pisma,
 račune itd.**

Izvršuje natančno
 po naročilu

**Katoliška
 tiskarna
 v Ljubljani.**

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir.
 „rujavo mazilo“. Popolnoma brez duha,
 ne maže. Poskusni lonček K 2-30 ve-
 liki K 4-— porčija za rodbino K 11-—. Za-
 loga za Ljubljano in okolico: Lekarna pri
 zlatem selenu, Ljubljana, Marijin trg. 1520

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti poroštvu, zastavi živ-
 ljenjskih polic, posestva, vrednostnih papirjev ali proti
 zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2 letih v
 odsekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani,
Kongresni trg šte. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Dovoljeno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848/40 kron.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/4 %

Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži,
 ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6,089.850 kron.

!! Ako še niste, pošljite naročnino !!

Dobro „IKO“ uro

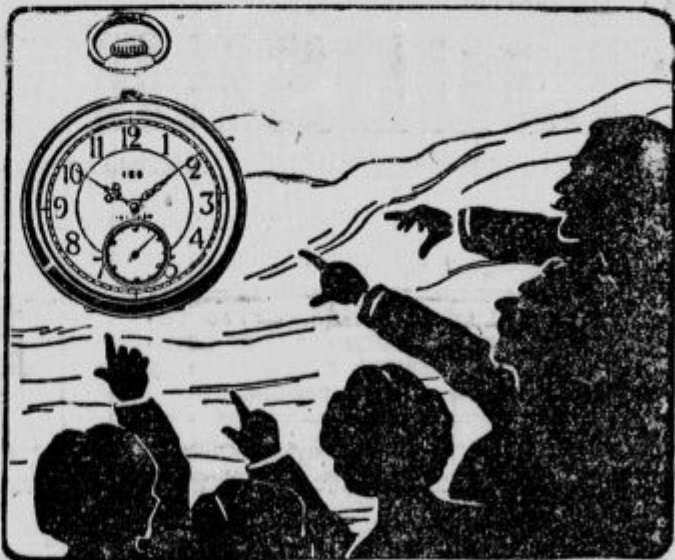
vsak občuduje in zaželi, kajti ona je
mojsirsko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju Neugajajoče zamenjam!

- Kovinske ure po K 22— 26— 32— 40— 60.—
- Srebrne ure po K 48— 54— 60— 70— 90— 100—
- Kovinske verižice . . po K 2— 3— 4— 6— 10—
- Usnjate verižice . . . po K 1 60 2 80 4 80

Zlatnina in srebrnina v bogati izberi!

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril itd. v velikem
krasnem ceniku, katerega zahtevajte zastoj in poštnine prosto.

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana.

Svetovna razpošiljalnica

Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice.

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.